

ดูเบา

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

เทศน์พระ วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจนะ ตั้งใจให้สงบ ทำใจนิ่งๆ แล้วฟังธรรมะ ฟังธรรมนะ ฟังธรรมๆ ฟังทุกอาทิตย์ ฟังทุกอุโบสถไง ฟังอุโบสถ ฟังทุกอุโบสถนะ เวลาครูบาอาจารย์นะ เวลาอยู่กับครูบาอาจารย์ที่ท่านไม่ค่อยได้เทศน์ ถ้าท่านไม่ค่อยได้เทศน์มันก็แสวงหา ขวนขวาย อยากได้ยิน แต่เวลาไปเจอครูบาอาจารย์ที่ท่านเทศน์ว่า การเทศน์บ่อยไป ท่านเทศน์ของท่านบ่อยมาก เทศน์บ่อยมาก จนชินชา พอชินชามันก็หน้าด้าน หน้าด้านมันก็เลยมองไม่เห็นคุณค่าไง

แต่ถ้ามันเห็นคุณค่านะ แล้วมีครูบาอาจารย์ที่เป็นธรรมๆ ถ้าเป็นธรรม สิ่งใดที่แสดงออกมานั้นมันเข้าไปสะกิดหัวใจมันล่ะ ถ้าสะกิดหัวใจวิชามันอยู่ที่นั่น อวิชา ตัวอวิชา ตัวความรู้ ไม่รู้จักตัวมันเอง ไม่รู้จักกาลเทศะ ไม่รู้จักสังขาร มันถึงต้องเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะนี้ไง เพราะมันเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ แล้วมันอยู่ที่ภวาสวะ อยู่ที่ภพ อยู่ที่ใจนั่น มันอยู่ที่ใจนั่นมันก็ซ่อนตัวอยู่ในนั่น เห็นไหม แล้วเวลาศึกษาเล่าเรียน ศึกษาเล่าเรียนขนาดไหน มันก็ศึกษามาจากอวิชชานั้นล่ะ ศึกษาจากจิต จากจิตนะ เพราะจิตมันต้องส่งออก มันต้องรับรู้ขึ้นมา ศึกษาจากไหนมาศึกษาจากความไม่รู้อันนั้น พอศึกษาแล้วมันถึงไม่เข้าใจ

เวลาศึกษาๆ ศึกษาเข้ามาเข้าใจกับมันนะ เข้าใจขณะที่เราศึกษา เข้าใจในวิชาการนั้น แต่เรายังไม่ประพฤติปฏิบัติขึ้นมาให้เป็นความจริงในใจของเราไง ถ้ามันยังไม่ได้ประพฤติปฏิบัติให้เป็นความจริงในใจของเรา มันยังไม่ใช่ของเรา มันเป็นความจำๆ ความจำคือการศึกษาค้นคว้า การค้นคว้ามาค้นคว้ามามาเพื่อจะประพฤติปฏิบัติให้ได้ตามจริงอันนั้น ฉะนั้นเวลาฟังธรรมๆ ฟังธรรมเข้าไปใจในหัวใจอันนั้น

ถ้าหัวใจอันนั้น ถ้าคนมีอำนาจวาสนานะ คนมีอำนาจวาสนามันจะคิดได้ พอมันคิดได้มันจะทบทวน มันจะไปพยายามค้นคว้า พยายามจะเข้าไปสู่สังขารอันนั้น แต่ถ้าคนคิดไม่ได้ๆ มัน

ผลักออก ผลักใส่ใจ ไม่ใช่เราๆ ว่าคนอื่นทั้งนั้น เวลาพูดว่าคนอื่นทั้งนั้นเลย แต่เวลาความไม่รู้ เป็นของเราคนเดียว แล้วว่าเป็นของเราเป็นของเรา เห็นใหม่ เพราะอะไร เพราะการดูเบาไง เราดูเบากิเลสเกินไป เราดูเบาวิชาของเราเกินไป

แต่เวลากิเลสมันเสริมแต่งให้ อันนั้นเป็นจริงเป็นจังนะ เวลาเป็นจริงเป็นจังขึ้นมา เป็นจริงเป็นจังจากกิเลสตัดหาความทะยานอยาก เป็นจริงเป็นจังมาก เวลาเป็นจริงเป็นจังมาก มันมีธรรมชาติ อยากทำ อยากประพฤติปฏิบัติ อยากเอาจริงเอาจังแบบนั้น อยากเอาจริงเอาจังแบบกิเลสตัดหาความทะยานอยากไง

แต่ถ้ามันเป็นความจริงๆ เป็นสังขธรรม เป็นสังขธรรม เห็นใหม่ เราเห็นไม่มีคุณค่าเลย เราไม่เห็นคุณค่าเลยเพราะอะไร เพราะเราไปดูเบากิเลส พอดูเบากิเลสกิเลสมันก็เสื่อมให้ พอมันเสื่อมให้มันก็เป็นจริงเป็นจังไปตลอดเลย เราไปดูเบาตัวเองไง แต่เวลาเป็นสังขธรรมๆ มันยังเห็นใหม่ เป็นขนนก มันเบาหวิว มันไม่มีสิ่งใดเป็นเนื้อหาสาระเลย เพราะเราไปดูเบา มันเลยเป็นจู้จี้มันเลยเป็นความจริงของมันไง

ถ้าความจริงของกิเลสตัดหาความทะยานอยาก เห็นใหม่ เราเกิดเป็นมนุษย์นะ เกิดมาพบพุทธศาสนานะ มาบวชเป็นพระๆ บวชเป็นพระเป็นนักรบ สมณะเป็นนักรบรบกับกิเลสของตน ถูกรบกับกิเลสของตน ถ้าไม่ดูเบา มันจนเกินไป เห็นใหม่ ถ้าไม่ดูเบา มันจนเกินไปเราต้องต่อต้านมันได้ เราต้องขีดขอบเขตให้มันอยู่ในอำนาจของเราได้ ถ้ามันขีดขอบเขตให้อยู่ในอำนาจของเรา เห็นใหม่ ทำความสงบใจเข้ามา ถ้าใจมันสงบเข้ามาแล้วนี่ เพราะใจมันสงบเข้ามา ใจมันสงบได้ ถ้ากิเลสมันไม่ยอมนะ สงบลงไม่ได้หรอก

กิเลสเราถ้ามันไม่ยอม สิ่งที่เกิดขึ้นมาๆ เกิดขึ้นมาจากความไม่รู้ไง ว่างๆ ว่างๆ ไม่รู้ตัวตนอะไรเลย มันว่างๆ ยังไง มันว่างๆ อะไร เพราะความไม่รู้ วิชาคือความไม่รู้ ว่างๆ ว่างๆ นั่นคืออารมณ์ มันไม่รู้มันก็เลยขาดสติไป สติควบคุมไม่ได้ สติดูแลไม่ได้ สติดูแลไม่ได้ สติบังคับบัญชาไม่ได้ บังคับบัญชาไม่ได้มันจะเป็นสัมมาสมาธิได้ยังไง

ถ้าเป็นสัมมาสมาธินะ เวลามันเป็นจริงๆ ขึ้นมา มันมีสติสัมปชัญญะพร้อมขึ้นมา มันมหัศจรรย์มาก มันละเอียดมาก ละเอียดยิ่งแล้วละเอียดยิ่ง คำว่าละเอียดขึ้นมาเราก็ต้องจำได้ ใครจะรู้จะเห็นอะไรก็กลัวจำไม่ได้ กลัวจะออกไปพูดไม่ได้ พอกลัวจำไม่ได้ กลัวออกไปพูดไม่ได้

นั่นนะตัวตนทั้งนั้น พอมันเป็นจริงเป็นจังขึ้นมามันเป็นโดยสัจจะ เป็นโดยข้อเท็จจริง มันเป็นข้อเท็จจริงนะ นี่ไงความพอดี มัชฌิมาปฏิปทา ความสมดุลของมัน ความสมดุลของมัน

นี่ไง อัตตกิลมถานุโยคมันลำบากทุกข์ยากไปทั้งนั้น กามสุขัลลิกานุโยค แหม มีความสุขมาก มีความพอใจมาก กลัวจะจำไม่ได้ ต้องจำให้ได้ จำไม่ได้มันก็มีสมุทัยเราเข้าไปกีดขวางมันอยู่แล้ว มันเป็นการกระทำพร้อมกับกิเลสใจ พร้อมกับสมุทัยใจ พร้อมกับอวิชชา พร้อมกับความไม่รู้อันนั้นไง ทำไมมันวางไม่ได้ละ เวลาทำๆ เพราะไม่รู้จักมันไง ไปดูเบามันเกินไปไง ดูว่ามันเป็นเรา ดูว่ามันไม่มีพิษไม่มีภัยไง ทั้งๆ ที่มันเป็นพิษเป็นภัยทั้งนั้นเลย เป็นพิษเป็นภัยตั้งแต่ไม่ปฏิบัติ ไม่ปฏิบัติ ไม่ได้ประพฤติปฏิบัติเขาก็ไม่เชื่อถือศรัทธากันอยู่แล้ว มันเป็นเรื่องไปได้อย่างไงๆ ทুমเททั้งชีวิตจะทำกันได้อย่างไร

เวลาครูบาอาจารย์ของเราบวชมาตั้งแต่เป็นเณร บวชมาตั้งแต่สามเณรน้อยๆ รื้อค้นมันขึ้นมา ฝึกฝนมันขึ้นมา เอาจริงเอาจังมันขึ้นมา เห็นไหม ทั้งชีวิตๆ ไม่ดูเบา มันจริงจังกับมัน เวลาจริงจังกับมัน เห็นไหม คุณติ เขาทำอะไรไถนาขึ้นมาเขาก็ทำมาตั้งแต่ปู่ย่าตายาย ในปัจจุบันนี้เขาก็ทำอย่างนี้ ยิ่งในอนาคตเขาก็ต้องทำลงที่ดินนี้แหละ ทำไรไถนาขึ้นมาก็เพื่อเป็นปัจจัยเครื่องอาศัย มันเป็นอาหารดำรงชีพ

นี่ก็เหมือนกัน เวลาเราจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เห็นไหม ตั้งแต่สามเณรน้อย ตั้งแต่เวลาชวนชวายเป็นขึ้นมา เวลาทำลงก็ทำลงที่ใจแหละ ทำลงที่ใจ เห็นไหม แต่คนเรามันอยู่ เกิดมามีกายกับใจ กายกับใจมนุษย์ขึ้นมาที่มีร่างกาย มีชีวิตจิตใจ สิ่งนี้มันเป็นคุณสมบัติของเรา เวลาสุขเวลาทุกข์ เราสุขทุกข์ในหัวใจนี้ แล้วสุขทุกข์ในหัวใจนี้ เห็นไหม ถ้ามันสุขมันทุกข์ในหัวใจนี้ ถ้ามันเป็นธรรมๆ หน่อย มันก็ยังพอมีเครื่องอาศัย เห็นไหมเป็นเครื่องอาศัย ในข้อปฏิบัติเป็นเครื่องอาศัยทั้งนั้น คือเป็นเครื่องอาศัยเพื่อให้จิตใจมันอยู่ได้ ไม่งั้นมันจะอยู่กับอะไร เราก็อยู่กับข้อวัตร อยู่กับปฏิบัติ อยู่กับข้อวัตรปฏิบัติของเราเป็นเครื่องอยู่ๆ เป็นเครื่องอยู่ของใจ ถ้าเครื่องอยู่ของใจ ใจมันมีเครื่องอยู่ของมัน ตั้งแต่สามเณรน้อยก็ปฏิบัติมา มันมีเครื่องอยู่ของมันมา

ถ้ามันมีสติสัมปชัญญะบ้าง มีครูบาอาจารย์ เห็นไหม เวลาผู้ที่ปฏิบัติใหม่ไปอยู่กับครูบาอาจารย์ก็ไปทำข้อวัตร ก็ฟังท่าน ฟังท่าน ท่านก็จะเล่าประสบการณ์ท่านให้ฟังนั่นนะ ประสบการณ์อันนั้นๆ มันลุ่มลูกคลุกคลานมาทั้งนั้น แล้วครูบาอาจารย์แต่ละองค์ ประสบการณ์

ของแต่ละองค์มันก็ไม่เหมือนกัน แล้วเวลาปฏิบัติขึ้นมา บางคนนะที่แรก เห็นไหม มามีคไปสว่าง มามีคก็ไม่เชื่อไม่ฟังเหมือนกัน คือด้านเหมือนกัน แต่เวลาทำไปๆ มันสว่างไป เห็นไหม มีคมาสว่างไป ถ้ามีคมาสว่างไป ครูบาอาจารย์ท่านสว่างมา กว่าจะสว่างไปได้ ล้มลุกคลุกคลานมาทั้งนั้น เวลาไปทำข้อวัตรขึ้นมาก็ได้ยินได้ฟังเรื่องอย่างนี้ พอเรื่องอย่างนี้ขึ้นมามันแตกต่างกัน มันแตกต่างเพราะจิตนิสัยคนไม่เหมือนกัน

เราไปเอาสมบัติของคนอื่นมา แล้วจะทำให้เราชอบเราพอใจอย่างนี้ ไม่จริง มันไม่ใช่ของเรา ยังไงถ้าเป็นของเราๆ ทำจากของเราขึ้นมา สิ่งของมันชอบหรือไม่ชอบให้มันเป็นข้อเท็จจริงอันนั้น แล้วถ้ามันเป็นจริงๆ ขึ้นมา มันอยู่ที่ศีล สมาธิ ปัญญา มันจะเข้าไปพาดพันกัน เข้าไปต่อสู้อันต่อสู้อันด้วยสัจจะของเรา ด้วยความเพียรของเรา ด้วยความวิริยะอุตสาหะของเรา เราดูแลของเรา ถ้าของเราขึ้นมา นั่นมันก็เป็นจิตนิสัยของเรา เห็นไหม ถ้าเราไม่ดูเบา มันจนเกินไป

ถ้าเราดูเบา มันจนเกินไป เห็นว่ามันไม่เป็นพิษเป็นภัยไง แล้วยังอวิชา ยังมีความเห็นผิดอีกนะ เห็นว่าสิ่งที่เราคิด สิ่งที่เราทำมันถูกต้องๆ มันถูกต้องยังไง ถูกต้องมันต้องเจริญก้าวหน้าไป เห็นไหม คุณิ ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ ถ้าเหตุมันดีเหตุงามขึ้นไป มันทำจริงจังขึ้นมามันต้องดีขึ้นไป คำว่าดีขึ้นไป เห็นไหม ดีขึ้นเวลาเราประพฤติปฏิบัติดีนะ เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เวลาออกมาแล้วมาอ่านพระไตรปิฎก เวลาออกมาแล้วมาเทียบเคียงดู มันใช่หรือไม่ใช่

แต่อ่านแล้ว อ่านจากประวัติครูบาอาจารย์มา อ่านประวัติครูบาอาจารย์มาแล้วก็สาธุ วางไว้ก่อน เทิดไว้ ไม่ดูถูกดูแคลนอะไรทั้งสิ้น แล้วเราทำให้เป็นจริงเป็นจังขึ้นมา มันเทียบได้ทั้งนั้น ถ้ามันไม่จริง เวลาไม่จริงกับเราไม่จริงมันเป็นอันเดียวกัน แต่ถ้ามันเป็นจริง พอเราเป็นจริงขึ้นมา มันจริงมันแตกต่างจากอันที่เราศึกษามา ถ้ามันแตกต่างที่เราศึกษามา การศึกษามาอันนั้นไม่ใช่ แต่ถ้าอันนี้ใช่มันใช่ยังไง นี่ไง เวลาเราปฏิบัติแล้วถ้าจิตมันลง จิตมันไม่ลง เวลาออกมาแล้วมาอ่านพระไตรปิฎก มาอ่านธรรมและวินัย มันจะเทียบเคียงเข้ามา ถ้าเทียบเคียงเข้ามาก็ย้อนกลับมาตรวจสอบๆ ถ้าเราจะตรวจสอบ เราตรวจสอบอย่างนี้

ถ้าตรวจสอบอย่างนี้ เห็นไหม เราไม่ดูเบา มันทั้งสิ้น เราเก็บเล็กผสมน้อย เราต้องระวังตัวตลอด สิ่งใดที่เป็นประโยชน์เราต้องใช้ประโยชน์สิ่งนั้น สิ่งใดที่ไม่เป็นประโยชน์ ไม่เป็น

ประโยชน์แต่โลกเขาเชื่อถือกัน ถ้าเชื่อถืออย่างนั้นเราก็ตรวจสอบได้ เราก็ปฏิบัติได้ เราก็ทำได้ ถ้าทำแล้วมันไม่เป็นจริง ไม่เป็นจริงมันก็แค่นั้น

เอาความเป็นจริงๆ สิ เอาความเป็นจริง เห็นไหม ถ้าเรามั่นคงของเรา เราทำของเรา มันเป็นความจริง อริยสัจมันมีหนึ่งเดียวเท่านั้น ศีล สมาธิ ปัญญา จะมาทางไหน จะมาวิธีการอย่างไร จะมาสายไหน มันเหมือนกันทั้งนั้น คำว่าเป็นกิริยา เป็นจริตนิสัย ไซ้ มันเป็นจริตนิสัย เป็นกิริยาทั้งนั้น แต่ถ้าทำแล้วมันจริงหรือไม่จริงละ ถ้ามันจริงมันต้องเข้าไปถึงจุดนั้นสิ ถ้ามันเข้าไปถึงจุดนั้นไม่ได้มันก็ไม่จริงนะสิ ถ้ามันไม่จริง ไม่จริงมันก็ไม่มืรสชาติ ถ้าไม่มีรสชาติขึ้นมา เห็นไหม มันก็เร่ร้อนอย่างนี้

ถ้ามันมืรสชาติ เห็นไหม เราเองเราก็เร่ร้อน ถ้ามันมืรสชาติขึ้นมา เห็นไหม คนที่ประพฤติปฏิบัติเขาคุณอก ออกที่ว่าจะอะไร เพราะกิริยาของเขาเขาระมัดระวัง ระมัดระวังสิ่งที่จะกระทบกับอายตนะของเขา เวลามันกระทบขึ้นมา กระทบขึ้นมาก็ต้องเกิดปฏิกริยาทั้งนั้น อายตนะ เห็นไหม คุณติ เวลาครูบาอาจารย์ท่านประพฤติปฏิบัติ ท่านระมัดระวังของท่าน ฉะนั้น เวลากรรมฐานของเรา ถ้าเป็นลูกศิษย์ลูกหาครูบาอาจารย์ของเราละ เขาก็มีสติของเขา เขาจะรักษาอายตนะของเรา รักษาผลกระทบของเขา ไม่ให้มันกระทบรุนแรงขึ้นไป

เพราะมันกระทบรุนแรงขึ้นไป เรายุทธยามาทั้งตลอดเวลา เวลาครูบาอาจารย์ท่านสอน เห็นไหม จิตนี้เหมือนกับโค เห็นไหม โคราผูกไว้ กับโคปล่อย โคปล่อยกับโคที่เราผูกไว้ นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเรามีสติปัญญา เห็นไหม เรามีสติปัญญารักษาของเราไว้ เหมือนเราผูกโคเราไว้ ผูกหัวใจเราไว้ ผูกหัวใจเราไว้แล้วก็พุทธโธ ผูกหัวใจเราไว้ อานาปานสติ เรามีสติควบคุมดูแลไว้ เวลาปฏิบัติ

เวลาปฏิบัติเขาเอาอย่างนั้นจริงๆ แล้วถึงสังคัม ครูบาอาจารย์ที่ท่านปฏิบัติท่านทำอย่างนั้นจริงๆ ถ้าทำจริง คนที่ทำจริงๆ เราอยู่ในสังคัมที่ทำจริง กับไปอยู่ในสังคัมที่ทำเล่น ทำกันเล่นๆ ทำเหมือนไม่ได้ทำ เอาเวลาปฏิบัตินั้นแขวนไว้ก่อน เล่น ปล่อยไปทั้งวันทั้งคืน อีล้วยล้วยแฉกกันไปตลอด แล้วอวดว่าจะมาปฏิบัติ มันทำเล่นๆ ทำเล่นๆ แล้วก็มาเรียกร้องจะเอาความจริง ก็ฉันปฏิบัติแล้ว มันต้องได้อย่างที่ปฏิบัติมา ฉนั้นจะเอาจริง มันแบบว่าทุจริตมาตั้งแต่ต้น มันดูเบาดูแคลน ดูแคลนธรรมะด้วย

ถ้ามันไม่ดูแคลนธรรมะ เห็นไหม คุณติ เราไม่ดูแคลนมัน ไม่ดูแคลนมาจากไหน ศรัทธา อจลศรัทธา เราก็บ่นกัน ทุกคนก็ว่ามีศรัทธากันทั้งนั้น แล้วศรัทธาในอะไร ศรัทธาในชุมทรัพย์ หรือ ศรัทธาในเงินทองหรือ ศรัทธาในชื่อเสียงหรือ ศรัทธาอะไร ถ้ามันมีศรัทธา ศรัทธาคือ ความเชื่อ ความเชื่อแก้กิเลสไม่ได้ แต่ถ้ามันไม่มีศรัทธามันก็ไม่ได้ค้นคว้า เพราะเรามีศรัทธามี ความเชื่อของเรา เห็นไหม ถ้ามีศรัทธาความเชื่อ มันจริงหรือ ทุกคนจะบอกว่าภพชาติมีจริงหรือ ทุกอย่างมีจริงหรือ นรกสวรรค์มีจริงหรือ มรรคผลมีจริงหรือ

แล้วเวลาที่เอ็งคร่ำครวญอยู่ เอ็งมีความทุกข์ในหัวใจจริงหรือ ทำไมมันจริงล่ะ ทำไมมัน เจ็บปวดมันจริงล่ะ ทำไมสิ่งที่เหยียบย่ำหัวใจมันจริงนัก เวลามันจริงขึ้นมา ก็เพราะว่าความโง่โง่ ความโง่คิดว่าจะไปสอยเอา ความสุขจะไปสอยเอาไง เพราะทำแล้วอ่อนวอนอะไรก็ได้มาหมด มันก็เลยกลายเป็นคนอ่อนแอ มีอะไรก็ไปเที่ยวอ่อนวอนเที่ยวขอเอา อยากจะได้เอาโดยแบบซุบมือเปิบ นี่บุญเป็นอย่างนั้น ทุกอย่างมันจะลอยมาจากฟ้า แล้วมันก็ไม่มีอะไรเลย กลายเป็นคน หลก่ลอย คนที่ไม่มีสิ่งใดเป็นชิ้นเป็นอัน

ถ้ามันมีสิ่งใดเป็นชิ้นเป็นอันขึ้นมา เห็นไหม เขาไม่ดูเบาดูแคลนอะไรทั้งสิ้น เวลาชีวิต ของเรสำคัญมาก เวียนวายตายเกิดในวัฏฏะนะ กว่าจะเกิดมาเป็นมนุษย์แสนยาก แล้วความได้ เกิดเป็นมนุษย์ ความได้เกิดเป็นมนุษย์มันจะทำเวรทำกรรมมาขนาดไหน นั่นมันเป็นเรื่องอดีต มันทำเวรทำกรรมมาขนาดไหน ในสมัยพุทธกาลทุกตะเจ้ญใจเกิดมาเป็นคนทุกซ์คนยาก ไม่มีสิ่ง ใดเป็นสมบัติเลย อุดๆ อยากๆ ทั้งนั้น แต่เวลามีศรัทธามีความเชื่อมาบวชในพุทธศาสนาเป็นพระ อรหันต์นะ

คุณติ พระสิวลิตีๆ มีบุญมีวาสนามหาศาล มีอะไรทุกอย่างสมบูรณ์พร้อม เวลาบวชไปแล้ว ลากสักการะมหาศาล ท่านก็ปฏิบัติของท่านจนถึงที่สุดแห่งทุกซ์เหมือนกัน คนมีเขาก็ไม่ติด คนมี ใจเรื่องมีจิตใจที่มันสูงมันส่ง จิตใจที่ไม่ดูเบาอะไรทั้งสิ้น สิ่งที่มีหรือมันขาดแคลนมันมาจาก เวนจากกรรมของคน มันมาจากการกระทำทั้งนั้น ก็เอ็งทำมาทั้งนั้น พระสิวลิตีท่านทำของท่านมา ทุกตะเจ้ญใจตอนในอดีตชาติเป็นคนตระหนี่ อะไรตก อะไรของหาย ต้องตามไปเอามาคืน ทั้งหมด ของของตนไม่ให้ใครใช้ทั้งสิ้น เกิดมาชาตินี้เลยไม่มีจะกินนั่นนะ

พระสิวลีมีทำบุญที่ไหนเป็นหัวหน้า ทำบุญที่ไหนไปทั้งนั้น เวลาเกิดเป็นพระสิวลี เวลาเกิดแล้วด้วยอำนาจวาสนา ไอ้ตระหนี่ๆ นั้นตระหนี่ไม่เคยให้ใครเลย มีแต่จะไปตามกลับมา ของตกของหล่นที่ไหน ใครเก็บได้ก็จะไปทวงเขาทั้งนั้น แต่มันมีวาสนา มันได้สร้างปัญญาของ เขามาเหมือนกัน เวลาเกิดเป็นทุกตะเจ้ใจ เวลาบวชแล้ว บวชแล้ว เห็นใหม่ บวชแล้วสิ่งที่ เวลาทุกข์ ทุกข์ก็บีบคั้นมาจนไม่มีจะกิน มีแต่ความทุกข์ความยากนัก แต่ก็มีจิตใจฝึกลืออยาก จะบวช นี่ก็มาขอบวชกับพระพุทธเจ้า พระสิวลีมั่งมีศรีสุขมาตั้งแต่ไหนทั้งสิ้น เขามั่งมีศรีสุข เขา ทุกข์จนเจ้ใจ เขาไม่คิดของเขา มันมีสัจจะมีความจริงอันนี้ไง

นี่ก็เหมือนกัน เห็นใหม่ ถ้าเราไม่ดูเบากิเลสตัดหาความทะยานอยาก ไม่ดูเบากิเลสใจ ไม่ดูเบา มัน ไม่ดูเบา เห็นแก่ตัวนะ คูตี คูทุกตะเจ้ใจกับเศรษฐีเขาไม่คิดไม่ข้อง ไอ้เราเนี่ย เรามีสติปัญญาใหม่ เราจะค้นคว้าความไม่รู้ในใจเราใหม่ เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เราจะทุกข์ยากเท่า ทุกตะเจ้ใจหรือ เราจนไม่มีจะกินใช่ไหม เราเคยตระกำลำบากขนาดนั้นไหม มันก็ไม่เห็น ขนาดนั้น เราก็ไม่ลำบากทุกข์จนขนาดนั้น เราก็ไม่มั่งมีศรีสุขจนแบบว่าเงินทองมันจะลอยมาจาก ฟ้า เราเกิดมา เห็นใหม่ เกิดมาเราไม่ดูเบาดูแคลนอำนาจวาสนา เราไม่ดูเบาดูแคลนกิเลสตัดหา ความทะยานอยากในใจของตน เราต้องมีสติปัญญาสิ รู้เท่าทันมันสิ รู้เท่าทันๆ ถ้ารู้เท่าทันแล้ว มันเห็นใจ นี่ไง เห็นถูกเห็นผิด สิ่งไหนควรหนัก สิ่งไหนควรเบา

ถ้าสิ่งไหนควรหนักควรเบา เห็นใหม่ นี่ทางจงกรมเราก็มีใจ เวลาสร้างวัดมา ครูบา อาจารย์ท่านทำเป็นตัวอย่าง ถ้ามีที่พักก็ต้องมีทางจงกรม เวลาสร้างขึ้นมาจะมีทางจงกรมคู่กันไป ตลอด แล้วทางจงกรมเคยใช้ไหม มีโอกาสได้ภาวนาบ้างไหม ถ้าเราไม่มีการภาวนา เราก็ไม่ได้มาเช็คตรวจสอบใจของเรา เราไม่ได้ค้นคว้าหาใจของเรา เราว่าเราเป็นพระ เราเป็นนักปฏิบัติ พระป่าๆ พระป่าทำอย่างนี้เรียกว่าพระป่าหรือ ที่เขาศรัทธาพระป่าๆ เพราะพระป่าก็ตั้งใจตั้งแต่ บวชแล้วใจจะเป็นพระป่า

พระป่าเห็นใหม่ ไม่ใช่พระบ้าน พระบ้านเขาเรียนปริยัติกัน พระบ้านเขามีการศึกษา เห็น ใหม่ บวชมาเพื่อศึกษาธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระป่าๆ การศึกษามา ศึกษาเรื่องราว เห็นใหม่ บวชกับพระอุปัชฌาย์มา เกสา โลมา นขา ทันตา ตโจ กรรมฐาน ๕ ได้มา ตั้งแต่วันบวช ถ้าได้บวชมาก็ตั้งใจแล้วว่าบวชแล้วจะประพฤติปฏิบัติ จะทำตลอด กิเลสตัดหา ความทะยานอยากของตน ไม่ดูเบา มันใจ ไม่ดูเบา มัน เห็นว่ากิเลสคือความไม่รู้ กิเลสคือความ

ตระหนี่เหนียว กิเลสคือความหน้าด้านในใจของเราเป็นศัตรู เป็นการทำร้ายหรือคั่นกัน เป็นการทำร้ายที่ต้องศึกษากัน ที่มาศึกษาก็มาศึกษาไอ้กิเลสไอ้หน้าด้านในใจเราเนี่ย อย่างอื่นเราไม่ต้องศึกษา

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สิ่งที่ธรรมวินัยๆ ที่ท่านวางไว้ นั่นละเป็นกิริยา เป็นสัจจะความจริงในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ท่านรู้ว่าจิตมันเป็นอย่างนั้น วิถีแห่งจิต ความคิดแห่งจิต กิเลสตัดหาความทะยานอยากมันปิดบังหัวใจอย่างนั้น ท่านตีแผ่ ตีแผ่มาเป็นทางวิชาการ แล้วเราก็ไปศึกษามาแล้วก็มาตีแผ่ แผ่หลายเลย รู้หมด เข้าใจหมด ธรรมะนี้เข้าใจหมด ศึกษา เข้าใจ นี่เงินบาท เงินห้าบาท สิบบาท ร้อยบาท พันบาทก็เข้าใจ แบงก์ใครจะไม่เข้าใจ เขาใช้กันในตลาด แบงก์เขาก็ใช้กันในท้องตลาด ใครๆ ก็เห็น แบงก์ชื่อของแลกเปลี่ยนได้

นี่ก็เหมือนกัน กิเลสเข้าใจ ธรรมะนี้เข้าใจหมด เข้าใจ มันเงินในตลาด มันเงินเป็นธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วของเราละ เวลามันทุกข์มันยากในใจละ ที่เราบวชมาเป็นนักรบนี้ไง ถ้าเราไม่ดูเบาดูแคลนมันจนเกินไปไง ไอ้ที่เราดูเบาดูแคลนมันเกินไปว่ามันกิเลส กิเลสมันเป็นยักษ์เป็นมาร ตอนนี่ฉันบวชพระ เห็นไหม มีผ้าเหลืองด้วย มีสังฆาฯ พาดด้วย ถ้าเป็นพระแล้วต้องเป็นผู้ประเสริฐ กิเลสไม่มี ตอนนี่กิเลสไม่มี กิเลสมันตายหมดแล้ว ฉันเป็นนักรบ ฉันเป็นศากยบุตร แล้วมันไม่มีแล้วมันอยู่ไหนละ ไม่มีแล้วธรรมเราอยู่ไหนละ คุณงามความดีของเราอยู่ไหนละ สิ่งใดที่มันเป็นคุณประโยชน์ในใจของเราละ

สิ่งที่เป็นคุณประโยชน์ในใจของเรา เห็นไหม ใจของเราจะมีคุณค่า มีคุณค่า มันจะเห็นหมด เวลาผู้ที่ประพฤติปฏิบัติไป ถ้าจิตสงบจะเห็นจิตของตนว่าเป็นยังไง ถ้ายกขึ้นสู่วิปัสสนา เห็นไหม ครอบครวัของมาร พญามารที่มันอยู่กับจิต แล้วมันคิดร้อยแปดพันเก้าออกไป เวลามันคิดร้อยแปดพันเก้าออกไป เห็นไหม ตั้งแต่หยาบๆ ไปเลย ตั้งแต่หยาบ ของหยาบ แล้วมันของละเอียดอยู่ในใจ มันคิดออกไปร้อยแปดพันเก้า สิ่งที่มีมันอยู่มันแสดงตัวออกมายังไง ถ้ามันไม่มี ถ้ามันไม่มี ถ้ามันไม่รู้ มันบวชเป็นพระแล้ว เราบวชเป็นพระแล้ว เรามีคุณสมบัติเป็นพระ เรามีแต่คุณงามความดีในใจทั้งนั้น

แล้วไอ้ความคิดๆ อย่างนี้ แล้วเวลาความคิดขึ้นมา เห็นไหม คูมรรคแปด ใจดวงใดไม่มีเหตุ ใจดวงนั้นจะไม่มีผล ถ้าใจดวงใดไม่มีมรรค ใจดวงนั้นจะไม่มีผล แล้วมันเกิดมาอย่างไรล่ะ สถานที่เกิดยังไม่รู้ เวลามันเกิดขึ้นมามีแต่ความทุกข์ความร้อน แล้วความทุกข์ความร้อนก็สุข

อยู่ในใจนั้น แล้วเวลามาเป็นพระแล้วได้แต่เปลือก ได้แต่สถานะของพระนี่มา แล้วเอาสถานะพระมาสถานะทางสังคมไง สังคมเขายอมรับ เห็นว่าเป็นพระๆ เขาให้อภัยกับผู้ที่ เป็นพระ เป็นพระจะทำอะไรเขาก็ไม่ถือไม่สา แล้วไอ้พวกเป็นพระไม่ถือไม่สา ก็กลายเป็นเสรีไปเลย มีแต่ความเห็นของตน จะเหยียบย่ำเขาไปหมด แล้วเอาสถานะมาเป็นสถานะทางสังคม แต่ไปดูเบา กิเลส กิเลสมันครอบหัวอีกชั้นหนึ่ง เวลาเป็นคนด้วยกัน เป็นสถานะเท่ากัน เขาก็ต้องเสมอกัน ทำสิ่งใดก็ต้องด้วยเหตุด้วยผล เวลาบวชเป็นพระขึ้นมาไม่มีเหตุมีผล เทียวจะไปครอบงำเขา มันจะเป็นไปได้ยังไง คนเขามีปัญญา ปัญญาของคนเขามี ถ้าปัญญาของคนเขามี เขาเข้าใจของเขา

แต่ถ้ามันเป็นความจริงๆ ความจริงมันเป็นความจริงในใจของเราไง เราไปดูเบา มัน เราขีดขอบเขตมันไว้ แล้วถ้ายังสู้ไม่ได้ เราก็พยายามตั้งใจจะสู้ ถ้าสู้มันได้นะขอคุณน้ำมันหน่อย เห็นไหม ทำความสงบใจเข้ามา ถ้าใจมันสงบแล้วมันก็มีความสุขของมัน มีความสุขมันมีโอกาสได้กระทำใจ คนเรามันอ่อนแอ คนเราไม่มีกำลังสิ่งใดเลยจะไปต่อสู้สิ่งใดที่ล้มลุกคลุกคลานทั้งนั้น แต่ถ้ามันมีกำลังขึ้นมา เห็นไหม มีกำลังๆ เกิดจากไหน คุณ คนที่เขามีการศึกษาของเขา ถ้าเขามีสติปัญญา เห็นไหม เขามีสติปัญญาเขายังคิดของเขาได้ นั่นคือกำลัง คนที่ไม่มีสติปัญญาของเขา เขายังคิดของเขาไม่ได้ เวลาคุยกันเขามีปัญญามาก สิ่งใดเขาก็รู้ไปหมด แต่เวลาทำจริงแล้วทำอะไรไม่ได้เลย นั่นเขามีปัญญา แต่เขาไม่มีกำลังของเขา

นี่ก็เหมือนกัน สิ่งที่เป็นความคิดๆ ในใจ เรามีกำลังไหม ถ้าเรามีกำลัง เรามีสติปัญญาเท่ากับยับยั้งมันได้ไหม ถ้ามีสติปัญญายับยั้งได้ จับมัน จับความคิดเราเนี่ย ความคิดเนี่ย ความคิดของเราเนี่ย ที่มันคิดคิดขึ้นมามันผิดหรือมันถูก แล้วมันผิดมันถูกมันทำมาแล้วก็เป็นเวรเป็นกรรมของตนเอง แล้วทำไปแล้วเป็นเวรเป็นกรรมของตนเอง ถ้ามันเป็นพระอยู่ในสังคมใด มันก็ทำให้สังคมนั้นเสียหายไปด้วย เวลาเป็นพระ พระทำมา เห็นไหม เขาถึงบอกว่า คุณ ทางโลกเขาพูดกันประจำ บวชเสียผ้าเหลืองๆ บวชมาแล้วได้สถานะเป็นศากยบุตรพุทธชินโรสแล้ว ได้ห่มผ้าธงชัยของพระอรหันต์ ผ้าจีวรเป็นธงชัยของพระอรหันต์ เป็นธงชัย ธงชัยของพระอรหันต์ พระอรหันต์ท่านห่มจีวรอย่างนั้น

เราเป็นศากยบุตร เกิดเป็นมนุษย์ เกิดเป็นมนุษย์ เกิดเป็นคน แล้วได้มาบวชมาเรียน แล้วได้มาห่มผ้า ห่มผ้าขึ้นมาได้สถานะทางสังคม เห็นไหม แล้วได้สถานะทางสังคมมาเฉยๆ ถ้ามีสถานะทางสังคมขึ้นมาแล้ว เห็นไหม เรามีสติปัญญา อย่าไปดูเบา มัน กิเลสของเรา กิเลสของเรา

นี่ร้ายนัก ความคิดของเรา กิเลสของเรา ของคนอื่นเป็นของคนอื่นเขา ใครทำอะไรใครคนนั้นได้มีเวรมีกรรม ใครทำอะไรใครคนนั้นเขาต้องได้ เขาทำของเขา แล้วถ้าเขาทำดี ถ้าเขามีสติปัญญาของเขา เห็นไหม เขามีความดีของเขา เขาสามารถตั้งสติ เขาสามารถมีคำบริกรรม เขาสามารถรักษาใจของเขาได้ เขาสามารถเอาใจของเขาให้สงบได้ เขาสามารถ เขาสามารถเพราะเขามีใจของเขา เขามีสติปัญญาของเขา เขามีอำนาจวาสนาของเขา เขาทำของเขา

เวลาบวชเป็นพระๆ ขึ้นมา สิ่งที่สูงสุดในพุทธศาสนา เป็นอตุตา หิ อตุตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนให้พระนี่เข้มแข็งขึ้นมา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนให้พระนี่เป็นผู้ที่มีสติมีปัญญาขึ้นมา เพื่อรู้ข้อใจของตน เพื่อประพฤติปฏิบัติขึ้นมาให้เป็นความจริงของใจดวงนั้น ถ้ามันเป็นความจริงของใจดวงนั้น อตุตา หิ อตุตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ถ้าตนรักษาตนได้ ตนทำตนขึ้นมาให้เจริญงอกงามขึ้นมาได้ ศากยบุตรพุทธชินโรส นี่จะเป็นศาสนทายาท จะเป็นทายาทโดยธรรม โดยธรรมเพราะอะไร โดยธรรมเพราะเขามีเหตุมีผลในใจของเขา

ถ้ามีเหตุมีผลในใจของเขา เขาทำยังไงเขาถึงมีสติ เขาทำยังไงจิตเขาถึงสงบ พอจิตเขาสงบแล้ว เขายกขึ้นสู่วิปัสสนายังไง เวลาเขาวิปัสสนาขึ้นไปแล้วเนี่ย เขาจะใช้สติปัญญาของเขาเพิกถอน ทำลายอวิชชา ทำลายกิเลสตัดหาความทะยานอยากในใจของเขา ถ้าเขาไม่ได้ฆ่ากิเลส เขายังไม่ได้ฆ่ากิเลส เขาจะเป็นศากยบุตรไม่ได้ ถ้าเขายังไม่ได้ฆ่ากิเลส เขาจะเป็นศาสนทายาท ทายาทยังไง ทายาทโดยธรรมหรือ ทายาทโดยธรรม ถ้าทายาทโดยธรรม เขาก็ต้องมีคุณธรรม เขาถึงเป็นทายาทโดยธรรม

ไอนี้เป็นทายาทโดยกิเลสไง กิเลสมันครอบงำไง แล้วยังไปดูเบา มันนะ ไปดูเบาคือประมาท ประมาทในกิเลสของตน แล้วก็อ้างอิงว่าตนมีธรรมๆ ใจ เพราะเราไปดูเบา มัน เราอ่อนแอกับมันไง ให้กิเลสมันครอบงำเอาไง มันก็เลยไม่ได้เป็นทายาทโดยธรรม เป็นทายาทโดยกิเลส ถ้าเป็นทายาทโดยกิเลสก็เทวทัตไง อยากได้ออยากดี อยากมีอำนาจวาสนา อยากให้พระพุทธเจ้าตั้งเป็นผู้ดูแลสงฆ์ อยากจะให้เขาแต่งตั้ง ใครมันจะไปแต่งตั้งให้ได้ ไม่มีคุณสมบัติ ใครจะไปแต่งตั้ง

ถ้ามีคุณสมบัติ พระสารีบุตร พระโมคคัลลานะ ใครไปแต่งตั้ง นี่ไง เวลาพระโมคคัลลานะ พระสารีบุตรมาบวช เห็นไหม นี่ไง “อัครสาวกเบื้องซ้ายเบื้องขวาเรามาแล้ว” มันมาแล้ว เพราะอะไรละ มันมาแล้วเพราะเขาสร้างอำนาจวาสนาของเขา เวลาเขาทำจริงทำจริงขึ้นมา เห็นไหม มันเกิดเป็นสังกรรมขึ้นมา คุณสิ ขนาดพระสารีบุตรไปเห็นพระอัสสชิ เห็นกิริยาการก้าวเดินของพระอัสสชิ มันไม่ดูเบาในกิเลสของใครทั้งสิ้น กิริยาที่สำรวมระวังอย่างนั้น มันควรจะมีสิ่งใดที่ลึกซึ้งกว่านั้น จึงเข้าไปถามไถ่ ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้แก้ที่เหตุนี้

เหตุๆ เหตุคือความไม่รู้ไง เหตุที่ว่าศึกษากับสังขัยมาก็ไม่รู้ๆ ใจ แล้วเวลาเห็นพระอัสสชิก้าวเดินไป ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ มาแต่เหตุ เหตุคือความสงสัย เหตุคือความอยากรู้ เหตุคือสิ่งที่มันคั่นคว้านี่อยู่ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้เข้าไปหาเหตุนี้ ถ้ามันแทงทะลุเข้าไปในใจของตน ในอวิชชา ถ้าไม่ดูเบา มัน เห็นไหม แล้วเรามีสติมีปัญญา เราคั่นคว้านี่เข้าไปที่ต้นเหตุนี้ เห็นไหม เวลามันแทงทะลุไป แทะทะลุเข้าไปอย่างนั้นเป็นพระโสดาบันทันที พอเป็นพระโสดาบันขึ้นมา ไปบอกพระโมคคัลลานะก็เป็นพระโสดาบันเหมือนกัน ไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อัครสาวกเบื้องซ้ายเบื้องขวาเรามาแล้ว แล้วสั่งสอนขึ้นไปจนเป็นพระอรหันต์ทั้งหมด เห็นไหม เนี่ยไม่ต้องขอ

เทวทัตอยากให้ออ อยากให้ตั้ง อยากให้เป็นไป พระพุทธเจ้าไม่ให้ เวลาขอด้วยขณะไม่ให้ฉันเนื้อสัตว์ ให้อยู่โคนไม้ เวลาขอขอให้ปฏิบัติเข้มงวดอีกต่างหาก แล้วเวลาขอ อวดอวดว่าฉันนี้แน่กว่า ฉันนี้สุดยอดกว่า พระพุทธเจ้าอ่อนค้อยกว่า นี่ไง เวลาขอด้วยนี้มันดูเบา กิเลสมันจี้หัว มันยังไม่รู้จักว่าสิ่งนั้นเป็นกิเลส

เวลาพระสารีบุตร พระโมคคัลลานะท่านมาด้วยอ่อนน้อมถ่อมตน ท่านขอมาศึกษา เวลาขอมาศึกษา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกนั่นไง อัครสาวกเบื้องซ้ายเบื้องขวาเรามาแล้ว คำว่าเขาขอมาศึกษา ขอมาประพฤติปฏิบัติ เวลาปฏิบัติขึ้นมาเขามีความจริงขึ้นมาในใจ ถ้ามีความจริงขึ้นมาในใจ เห็นไหม นี่ไง ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ เหตุที่มันกำจัดกิเลสค้นหาความทะยานอยากในใจนั้นสิ้นแล้ว พอกำจัดกิเลสค้นหาความทะยานอยากในใจนั้นสิ้นแล้ว สิ่งนั้นเป็นธรรม เป็นธรรมทายาท เป็นทายาทโดยธรรม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ได้แต่งตั้ง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ได้เชิดชู เขาก็มีอำนาจวาสนาของเขา เขาก็มีความจริงในใจ

ของเขา ถ้าเขามีความจริงในใจของเขา ทำไมเขาจะพูดจากความเป็นจริงในใจของเขาไม่ได้ เพราะเขารู้จริงของเขา

เราก็ต้องทำความจริงในใจเราขึ้นมาสิ ในใจเราความจริงในใจของเรา เราพยายาม ขวนขวายของเราขึ้นมาสิ ถ้าเราคิด อย่าไปดูเบามันนะ อย่าประมาทเลินเล่อไป อย่าไปดูเบากิเลส นะ กิเลสมันร้ายกาจนะ มันปิดหูปิดตาสัตว์โลก แล้วเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะจนมาปานนี้ จน มาปานนี้ เห็นใหม่ แล้วเราก็ไปดูแคลนมัน ฉันมีอำนาจวาสนาห้ามฟ้าสีกักรักนะ กิเลสมันต้องกลัว ฉัน เป็นพระปฏิบัตินะ โห มันน่าเข้มแข็งนัก มันน่าเชื่อถือ คูลิ ใครๆ ยังเคารพนับถือเลย กิเลสมันต้องอยู่ใต้อำนาจฉัน

มันจะบ้า ใอนันมันสี่ห้า พระอยู่ทั่วประเทศไทยมันก็เป็นพระเหมือนกันทั้งนั้น แต่มันจะ จริงจะจังหรือไม่จริงไม่จังขึ้นมา มันก็อยู่จากภายใน ภายในมันรู้จักัน คูลิ เราจะรู้ได้ว่าใครจริงไม่ จริง เห็นใหม่ ศีลใครดีไม่ดี อยู่ด้วยกันจะเห็นหมด ศีลจะรู้ได้ต่อเมื่อเราอยู่ใกล้ชิดกัน ธรรมจะรู้ ได้ตอนพูดเนีย โง่หรือฉลาดมันออกมาเนีย ถ้ามันโง่มันก็ปล่อยออกมาโง่ๆ ปล่อยมาโง่ๆ แล้ว ใครมันจะฟัง

คูลิ เวลาหลวงตาท่านปฏิบัติ เห็นใหม่ เวลาท่านจะออกประพฤติปฏิบัติ เราแสวงหาครู บาอาจารย์ ท่านก็แสวงหาของท่าน เวลาท่านลามาวิเวกกับหลวงปู่มัน ท่านก็แสวงหาของท่าน ท่านก็แสวงหาท่านก็ประพฤติปฏิบัติ ท่านก็ไม่ดูเบากิเลส ท่านจะต่อสู้กับมันอยู่แล้ว แต่คนเรา เห็นใหม่ เวลาชินในพื้นที่มันก็หาพื้นที่ที่สดใหม่ ในการปฏิบัติขึ้นมาเพื่อจะต่อสู้กับมันก็หา สนาม หาที่เป็นชัยภูมิที่จะต่อสู้กับกิเลส ไปแวะหาครูบาอาจารย์ไป ถ้าครูบาอาจารย์องค์ไหน เวลาไปตามธรรมะท่าน เวลาท่านตอบขึ้นมา ท่านพูดเอง “ความรู้ท่านนี้หระจะมาสอนเรา ความรู้ อย่างนี้” ใ้อ ท่านพูดมาเรารู้หมดแล้ว ท่านพูดออกมามันพื้นฐานอย่างนี้ มันผ่านมาหมดแล้ว แล้ว ใ้อปัญหาที่มันติดอยู่ทำไมไม่พูดละ ใ้อสิ่งที่มันติดข้องอยู่ในใจ ใ้อที่มันแบบว่าสิ่งที่มันเว้งว่าง มันว่างหมดมันคืออะไร เพราะตอนนั้นท่านว่างหมดเลย จิตมันมองไปทะลุภูเขาเลากาไปทั้งนั้น แล้วมันคืออะไรละ

ตัวเองยังสำคัญตนเองอยู่ไง ยังสำคัญจิตว่ามันมหัศจรรย์ๆ ขนาดนี้ แล้วเวลาไปพูด พิจารณาอย่างนั้นสิๆ ใ้อพิจารณามันผ่านมาหมดแล้ว มันผ่านเข้าไป มันจะเข้าไปเผชิญกับจิตเดิม

แท้ มันจะไปเผชิญกับภวาสวะ เผชิญกับภพ สถานที่อยู่ของอวิชา มันจะเข้าไปเผชิญอย่างนั้น แล้วทำยังไง จะไปจับต้องมันยังไง จะไปคุมมันยังไง จะไปรู้เห็นยังไง เราจะทำยังไงถึงจะรู้เห็น มัน ทำยังไงก็บอกมาสิ แล้วเวลาพูดออกมาจะ ความรู้อย่างนี้จะมาสอนเรา

นี่ไง คิดจะรู้ได้ต่อเมื่อเราอยู่ด้วยกันนะ อยู่ด้วยกันนะคือรู้หมด ด้วยความเคยชิน เวลาอยู่ด้วยกันมันแสดงออกทั้งนั้น ธรรมจะรู้ได้ต่อเมื่อสนทนาธรรม ตอนแสดงธรรม มันเป็นจริง หรือเปล่า ถ้ามันเป็นจริง เวลาจะเทศน์ด้วยกันในหมู่ของกิเลสใจ ต้องขออนุญาตกิเลสก่อนใจ จะพูดอะไรก็ยั่วสะเทือนใจกัน จะพูดอย่างนี้ก็ได้ มันไปขัดแย้งกับจิตคนนั้น คนนั้นชอบไอ้นั้น คนนี้ชอบไอ้นั้น ต้องเชิดชูกัน ไอ้ชอบนั้นเป็นธรรม ไอ้ที่ไม่ชอบนั้นไม่ใช่ธรรม มันพูดมันขัดแย้งกันไปหมด ต้องขออนุญาตกิเลสก่อนนะ ขออนุญาตก่อน เราพูดแล้วเราจะไม่ผิดใจกันนะ เราพูดเพราะกิเลสไม่ได้พูดเพราะคนนะ ไปขออนุญาตมันก่อนใจ ถ้าไปขออนุญาตมันก่อน กิเลสมันก็รู้ตัวใช้ใหม่ ก็ไปบอกมันก่อนใจ ไปบอกกิเลสก่อน เฮ้ย กูจะตบหัวมึงนะ ไอ้โฮ กิเลส มันก็ก้มเลย ตบผ่านไปแล้ว ไม่โดน สบาย ก็ขออนุญาตกิเลสก่อนใจ

ไม่ต้องไปขออนุญาตมัน คนที่มีคุณธรรมใส่มันเข้าไปเลยนะ เราไม่ดูเบา มัน โหดร้าย อวิชา ตัดทอนความทะยานอยากมัน โหดร้ายมาก มันโหดร้าย มันปิดหูปิดตาของสัตว์โลก เราถึงเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะใจ เห็นใหม่ พรรษาที่ผ่านไป วันเวลาที่ผ่านไป ทุกอย่างผ่านไปนะ แล้วอนาคตข้างหน้า ตายหมด เรานะ ชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุด สักวันหนึ่ง สักวันหนึ่งที่นั่งกัน อยู่ต้องตายหมด สักวันหนึ่ง แต่วันใดเท่านั้นเอง จะเป็นของใครก่อน หน้าหรือหลัง ก่อนหรือช้า วันเวลากลับคืนสัตว์โลกไปทั้งหมด ชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุด สักวันหนึ่งต้องตายทั้งนั้น แล้วมันจะต้องตายอยู่ข้างหน้า

เราจะตื่นตื่นไปกับอะไร เราจะไปตื่นตื่นอะไรกับชีวิตนี้ ชีวิตนี้ อะไรมันที่ไม่เคยรู้ ไม่เคยเห็น มันก็รู้ก็เห็นมาทั้งนั้น สรรพสิ่งในโลกมนุษย์สร้างขึ้นมา สิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นมา เราไปตื่นตื่นอะไรกับสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นมา เราก็สร้างได้ เราจะทำให้มันมหัศจรรย์กว่านี้ก็ได้ เราจะทำยังไงก็ได้ เราจะปิดลับก็ได้ ไปเที่ยวสวนสนุก เห็นใหม่ ไปที่ผีเยอะๆ เขาปิดไว้ เวลาเข้าไปละตื่นตื่นตกใจ ก็เขาสร้างไว้ รอบหนึ่งเป็นยังไง รอบสองเข้าไปชี่ นี่สวนสนุก เข้าไปในถ้ำผีสิง ผีทั้งนั้น เข้าไปแล้วกรีดกราด เสียตังค์ๆ ให้มันหวาดเสียว แล้วก็ไปทำกันอย่างนั้น แล้วใจของคนละ ทำไม่ไม่คันคว่าไม่ดูแล ใจของคนทำไม่ไม่ศึกษา

ถ้าใจของตนมันศึกษา เห็นใหม่ อย่าไปดูเบามันนะ กิเลสในใจของเราสำคัญที่สุด กิเลสของคนอื่นก็เป็นเรื่องของเขา แต่ของครูบาอาจารย์ท่านมีหรือไม่มีละ ท่านทำของท่านมาขนาดไหน ถ้าทำเป็นจริง เป็นจริงขึ้นมามันจะย้อนกลับมาที่นี้ ย้อนกลับมาในใจของเรา ย้อนกลับมาในใจของเรา เวลาเราวิเวกไปเราพยายามค้นคว้าหาใจของเรา สิ่งที่ทำ ทำสิ่งใดก็แล้วแต่ มันก็ค้นคว้าเข้ามาที่ใจของเรา พยายามจะค้นคว้าเข้ามาที่ใจของเรา มันเกิดที่นี้ไง เวลามันเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ ก็ใจนี้เป็นผู้ที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ เวลาที่มันจะสාරอกมันจะคาย มันต้องคายลงที่ แล้วคายลงที่นี้เห็นใหม่ มันหยาบละเอียด

ทางโลกๆ เขา ทางวิชาการของเขา เขาศึกษาค้นคว้าไปขนาดไหนแล้วแต่ นั่นเป็นทางวิชาการของเขา เพราะทางวิชาการเขาศึกษากันนี้โลกีย์ปัญญา โลกทัศน์ ใครเสนอสิ่งใด ใครเสนอแนวทางใด มันน่าตื่นตื่น มันน่าตื่นตื่นทั้งนั้น แต่เวลาประพุดปฏิบัติขึ้นมา เห็นใหม่ เป็นปัจจัยตั้ง สันติภูมิโก เป็นปัจจัยตั้งคือปรากฏขึ้นที่ใจ เป็นปัจจัยตั้ง เป็นปัจจัยตั้ง เห็นใหม่ เป็นปัจจัยตั้งเฉพาะตน สันติภูมิโกๆ มันปรากฏเฉพาะเราๆ ปัจจัยตั้งสันติภูมิโกเป็นความจริงๆ แล้วเป็นความจริงเป็นปัจจัยตั้งเป็นสันติภูมิโก แล้วมันสื่อกันได้อย่างไร สื่อกันมา หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ท่านสื่อกันมาอยู่ไ้ คนเป็นๆ คือสื่อกันทีเดียวเท่านั้น อ้าปากก็รู้แล้ว

เวลาสังขรรรมๆ มันเกิดขึ้นอย่างนี้ ถ้าเกิดขึ้นอย่างนี้ใช่ใหม่ อย่าดูเบานะ อย่าดูเบากิเลสของเรา ถ้าสังเกตคนอื่น เขาดูแลรักษาอย่างไร สาธุ ใครมีอำนาจวาสนาขนาดไหนเรื่องของเขา แต่อย่าดูเบากิเลสของตน กิเลสของตน วิธีการของตน มรรคของตน การกระทำของตน อันนี้สำคัญที่สุด เอวัง